

ÖK-sekretariatet

Protokoll nr 2/2025 från möte med övervakningskommittén för den strategiska planen för GJP

Tid: Den 5 juni

Plats: Grand Hotel, Lund

Dagordning: Se bilaga 1

Deltagare: Se bilaga 2

1 Mötets öppnande

Ordföranden Tobias Olsson (**Landsbygds- och infrastrukturdepartementet**) förklarade mötet öppnat och hälsade alla välkomna.

2 Godkännande av dagordningen

Övervakningskommittén beslutade att godkänna dagordningen. Inga övriga frågor anmälades.

3 Lägesrapport om programmets genomförande samt kommunikationsinsatser

Sara Grigoryan och Thérèse Ljungquist (**ÖK-sekretariatet**) presenterade lägesrapport om programmets genomförande respektive kommunikationsinsatser (se bilaga 3a-3b). Avseende kommunikationsinsatser har Jordbruksverket gjort extra insatser för att öka måluppfyllelsen för täckdikningsstödet och ettåriga miljöersättningar.

Diskussion

Sofia Björnsson (**Lantbrukarnas Riksförbund**) påpekade att redovisningen av investeringsstöd för ökad konkurrenskraft är missvisande i och med att täckdikning svarar för en stor del av målet samtidigt som jordbrukare nås av beskedet att pengarna i investeringsstödet är slut. Hon undrade om det finns möjlighet att redovisa enskilda delar separat. Svar gavs att Jordbruksverket kommer att beakta det till nästa redovisning.

Angående kommunikationsinsatser betonade Kerstin Rietz (**Länsstyrelsen**) vikten av att Jordbruksverket ansvarar för den generella marknadsföringen, vilken stödmyndigheterna i sin tur hänvisar till i sin information. En fråga från Sofia Björnsson gällde vilken strategi Jordbruksverket har för information om ändringen av växtföljdskravet (GAEC 7) som gjordes i en tidigare planändring, med ändring från och med 2026. Svar gavs att Jordbruksverket tar med sig frågan.

4 Stödmyndigheternas lägesrapporter om programmets genomförande

Kerstin Rietz (**Länsstyrelsen**), Pasi Kemi (**ÖK-sekretariatet**), Birgitta Söderberg (**Lokal utveckling Sverige**) och Jan Rannerud (**Sametinget**) presenterade läget för respektive myndighet och organisation (se bilagor 4a-4c).

Under Länsstyrelsens rapport nämndes områden inom areal- och djurbaserade ersättningar där länsstyrelserna arbetar med gemensam utveckling. Det handlar om effektivare handläggning av betesmarksstöd, gemensamma utbildningar och stärkt resurssamverkan mellan länsstyrelserna. Gällande projekt- och investeringsstöd framkom att det finns utmaningar kopplat till ansökan om stöd. Här handlar länsstyrelsernas gemensamma utveckling om gemensam plan för ansökningsomgångar och utlysningar samt gemensam kommunikationsplan.

Från Jordbruksverkets sida rapporterades om hur stöden som hanteras av myndigheten har beslutats och betalats ut. Pasi Kemi nämnde även om samarbete med inriktning mot förstärkt biologisk mångfald, då mejlfråga ställts om detta.

Under lägesrapporten för lokalt ledd utveckling framkom att det idag finns 40 leaderområden, vilket är färre än tidigare och att det har skett hopslagningar av områden, men även så kallade "vita fläckar" där leaderområde saknas. Gällande handläggning nämndes att handläggningstiderna är långa och att flera lokala grupper säger sig ha besvär med handläggningstider. Birgitta berättade att det finns positiva erfarenheter av LAG-egna projekt, samt att dubbla programperioder skapar utmaningar. Birgitta klargjorde att organisationen Lokal Utveckling Sverige är intresserad av flerfondslösningar inför kommande programperiod, men oavsett det finns en önskan om beslut i tid och möjlighet att starta upp arbetet så fort som möjligt.

Sametinget lyfte att det inom deras område är stort intresse för startstöd, investeringsstöd för ökad konkurrenskraft och diversifiering. Även för förädlingsstödet är det stort intresse, men investeringarna är stora och man är därför försiktig med att ansöka. Investeringsstödet för ökad konkurrenskraft har flest ansökningar. Investeringarna är relativt små, men har stor betydelse för företagen. Intresset för startstöd ökar och bedömningen är att ansökningar kommer fortsätta komma in i en jämn takt. Det finns risk för att budgeten kommer att ta slut och då finns risk för avslag. Sametinget har begränsningar i personalsituationen vilket påverkar handläggningstiderna. Samtidigt har myndigheten arbetat med att hjälpa stödsökande bättre så att ansökningarna ska bli bättre. Vidare har ett stort antal utlysningar drivits på att ansökningar kommer in till myndigheten. I en informationskampanj träffar man samtliga byar och kan då informera om stöden. Jan menade att CAP är av stor betydelse, men att det är en brist att inte stöden kan träffa andra samiska näringar. Generellt sett kommer man att följa planen och utnyttja budgeten. En större budget skulle kunna användas framöver. Sametinget behöver mer personal för att få en jämnare hantering av ansökningar.

Diskussion

EU-kommissionens förenklingsförslag om en enda kontroll per år nämndes under länsstyrelsens presentation och **kommissionen** förtydligade att förslaget ännu inte är godkänt av EU-parlamentet och rådet och att man behöver avvakta slutresultatet. Förslaget innebär dock inte förbud mot fler kontroller. Det kan behövas fler kontroller än en för att säkerställa skyddet av finansieringen med offentliga medel.

Sofia Björnsson (**Lantbrukarnas Riksförbund**), Josefin Johansson Zuazu (**Ekologiska lantbrukarna**) och Sebastian Remvig (**LRF Ungdomen**) menade att det tycks rimligt att ansökningar med sena ändringar får pengar utbetalda senare. Sofia ställde även en fråga om utvecklingen av SAM samt om hur pengarna till bevattningsdammarna fördelats. Länsstyrelsen framförde att antalet SAM-ansökningar sjunker och Jordbruksverket meddelade att antalet 2025 var 53 792 medan det 2024 var 54 660, vilket innebär en minskning med 1,6 %. Länsstyrelsen förklarade, gällande fördelningen av medel för bevattningsdammar, att den baserades på nederbördsunderskott där vissa län har stora underskott under växtodlingsperioden. Det finns även en nationell avrospott som kan användas där det finns behov. Länsstyrelserna kan också flytta pengar till annat län med hjälp av Jordbruksverket.

Josefin Johansson Zuazu lyfte problem med att det görs många likartade kontroller och uppmannade till samverkan mellan stödmyndigheter och certifieringsorganen. Länsstyrelsen svarade att myndigheterna har att säkra att pengarna betalas korrekt, men att andra organisationer, exempelvis certifieringsorgan för ekologisk produktion, kan ha liknande kontroller och att det varit en fördel om det gått att samverka kring dessa.

Det ställdes även fråga om ansökningsomgångar för projekt- och investeringsstöden där Sebastian Remvig menade att det finns risk för glapp om det inte hålls minst två per år. Länsstyrelsen framförde att man fått viss kritik om att det varit för lite pengar i en ansökningsomgång, vilket leder till att större insatser inte får plats. Om mer pengar läggs i varje ansökningsomgång behöver det vara färre ansökningsomgångar. Nu har det dock kunnat variera mellan länen, men framöver kommer det att bli lika för alla län.

En fråga från Jenny Ekman (**Naturskyddsföreningen**) gällande statistiken om samarbetsåtgärden för biologisk mångfald var om det går att se vad projekten består av och om det finns ärenden om projektsamordning. På fråga om stödets inriktning förklarades att stödet inte inriktas på slättbygd utan på åkerlandskap och att 27 mnkr av 100 mnkr avsatt har gått åt i dagsläget. Ordföranden noterade att det fanns ett behov av en fördjupning på ett kommande möte för att reda ut ytterligare frågor.

Några reflektioner från Irene Oscarsson (**Hela Sverige ska Leva**) angående presentationen om lokalt ledd utveckling var att många grupper anser att de långa handläggningstiderna är besvärliga, att vissa LAG-grupper är för stora för att behålla kopplingen till det lokala, att det är viktigt att kunna ha små projekt och att det finns större behov av medel inför kommande programperiod och framtida finansiering av landsbygdspolitiken.

5 Information om handläggningstider

Eva Rosenthal (**Jordbruksverket**) och Kerstin Rietz (**Länsstyrelsen**) presenterade myndigheternas arbete för att minska handläggningstider (se bilagor 5a-5b). Åtgärder för att korta handläggningstider för länsstyrelserna är bland annat gemensamma kortare ansökningsomgångar, men även enhetliga bedömningar där samverkan inom Länsstyrelsernas samarbetsstruktur (SamS) är en viktig del. Nytt på webben hos länsstyrelsen är information om handläggningstid (det senaste kvartalet). Jordbruksverket har initierat en systemanalys av projekt- och företagsstöden, Kraftsamling PoI. Myndigheten tittar också på hur man kan minska andelen manuell handläggning, utöka användningen av förenklade kostnadsalternativ och möjligheten att införa riskbaserade kontroller.

Diskussion

Sofia Björnsson (**Lantbrukarnas Riksförbund**) framförde att sökande och konsulter kan få till svar att pengar saknas i vissa stöd och undrade vad det betyder. Länsstyrelsen svarade att det kan betyda att det saknas pengar för en viss beslutsomgång eller att stödmyndigheten har beslutat om många och ibland stora projekt tidigt.

Jenny Ekman (**Naturskyddsföreningen**) frågade om information om icke kompletta ansökningar och inriktningen om fasta ansökningsomgångar är kommunicerade och om man i så fall har sett att ansökningar är mer kompletta efter det. Länsstyrelsen svarade att detta är väl informerat om och känt, men att det inte resulterat i mer kompletta ansökningar. Enligt länsstyrelsen har det i stället att göra med vad man efterfrågar och hur länsstyrelsen agerar när ansökningar kommer in.

Åsa Wolgast Broberg (**Landsbygds- och infrastrukturdepartementet**) undrade om det är hur man räknar handläggningstiden som är grundproblemet och om man kan börja räkna

handläggningstiden från när handläggningen verkligen startar och inte från den dag när ansökan lämnas in. Jordbruksverket svarade att man måste räkna från kundens perspektiv. Den faktiska tiden för hur många timmar handläggningen tar mäter myndigheterna också för att planera resurser.

Jordbruksverket menade vidare att det faktum att man får räkna kostnader från och med inlämnandet medför risk för att ansökningar som inte är kompletta lämnas in i hög grad. Länsstyrelsen framförde att kompletteringar efterfrågas dels på stödmyndighetens initiativ, dels på sökandes initiativ. Den sökande har rätt att komplettera enligt förvaltningslagen.

Ett problem som lyftes var att förutsättningarna hinner ändras under ansökningstiden vilket får till följd att handläggningstiden blir längre. Länsstyrelsen konstaterade att kortare handläggningstider minskar risken för den typen av ändringar.

Irene Oskarsson (**Hela Sverige ska leva**) undrade gällande Leader om det är det bristen på personal som gör att handläggningstiden släpar efter och konstaterade att man kan se en uppgivenhet när det går lång tid. Hon menade att både kraven och otydligheten ökar. Jordbruksverket svarade att detta är i fokus. Systemanalysen av projekt- och investeringsstöden pågår till nästa år, och där ingår Leader som behöver lösas på kort sikt, men även åtgärder på lång sikt ingår. Otydliga förväntningar från LAG och kund och samstämmighet mellan LAG och Jordbruksverket är ett problem. Jordbruksverket förklarade att detta är något man arbetar vidare med tillsammans.

Slutligen lyfte Sofia arbetet med handläggningstider kopplat till nästa programperiod, och om arbetet som görs nu kan tillgodoräknas senare och att det därigenom blir kortare handläggningstider direkt från start. Jordbruksverket menade att detta kommer att vara i fokus och att det som görs nu ska bli grundläggande principer för handläggningen i kommande CAP. Länsstyrelsen menade att det måste gå att välja bort vissa insatser. Jordbruksverket tillade att stöd-mottagare inte kan få lika mycket coaching framöver och att förenklade kostnadsalternativ är viktigt att få med i den nya utformningen. Fråga om att införa en möjlighet att få betalt för eget nedlagt arbete ställdes. Jordbruksverket svarade att man tittar på frågan.

6 Information om utvärderingsverksamheten

Katarina Carthew (**Utvärderingssekretariatet**) informerade om iakttagelser och granskningsresultat från utvärderingsverksamheten, hur utvärderingsresultat kommer att följas upp av Jordbruksverket samt om aktuella utvärderingar (se bilaga 6).

Diskussion

Kerstin Rietz (**Länsstyrelsen**) frågade om vilka stöd som ingår i utvärderingen om investerings- och förädlingsstöd då det finns flera olika investeringsstöd. Utvärderingssekretariatet lovade att återkomma om vilka som ingår.

Jenny Ekman (**Naturskyddsföreningen**) undrade om utvärderingen av åtagandeplaner för betesmarker handlade om upplevd förändring beroende på administration eller undersökning av om kvaliteten på betesmarkerna förändrats. Utvärderingssekretariatet svarade att syftet är att förstå om stödet har lett till förändring avseende hur betesmarker betas.

Josefin Hjort (**Havs- och vattenmyndigheten**) lyfte att utvärderingar inom CAP gällande effekten på vattenförvaltning i sin utformning inte beaktar om det är kompatibelt med vad som följs upp i övrigt om vattenkvalitet. Det gäller alltså inte bara förankring av resultatet, utan det är något som borde gjorts i inledningen av utvärderingen.

Elin Forsberg (**Naturvårdsverket**) undrade hur sekretariatet väljer ut vilka utvärderingar som ska göras. Utvärderingssekretariatet förklarade att förordningen för strategiska planer är mer

fri ifråga om vad som ska utvärderas än vad förordningen för landsbygdsprogrammet är. Där finns 30 gemensamma utvärderingsfrågor, men i strategiska planen utgår kraven ifrån utvärderingskriterier. Utvärderingar genomförs under tiden och efterhand. Utvärderingssektariatet arbetar utifrån en utvärderingsplan. För strategiska planen ska alla utvärderingar ska vara klara till 2030.

Pasi Kemi (**ÖK-sekretariatet**) undrade, gällande utvärderingen av startstöd, om det getts rekommendation att höja stödnivån. Utvärderingssektariatet svarade att det rekommenderas både att stödnivån bör höjas och att fler personer bör kunna få del av stödet.

Jan Rannerud (**Sametinget**) nämnde Sametingets mentorsprogram som stärker nystartade yngre och menade att det är viktigt då det finns problem med demografin och att många äldre jobbar med rennäring.

7 Återkoppling om ändring 3 och 4 av den strategiska planen för GJP

Åsa Wolgast Broberg (**Landsbygds- och infrastrukturdepartementet**) förklarade att baserat på att planändring 4 beslutades av regeringen den 24 april, förväntas kommissionens godkännande komma i mitten av juli. Efter regeringsbeslutet har två mindre tekniska ändringar gjorts i samråd med kommissionen. Åsa redogjorde för hur ÖK:s synpunkter omhändertagits. Ett förtydligande om att Gotland inte räknas som en sådan ö som får högre kompensationsstöd har gjorts. Efter påpekande om att det var ottydligt vilket stödtak som gällde för investeringsstödet för trädgårdsföretag rättades detta. Förtydligande lämnades även om vilka hänsyn som tagits i fråga om att förkorta åtagandetiderna efter påpekande från någon organisation eller myndighet. Enskilda ledamöter hade även lyft oro över minskad budget för ekologisk produktion och att vallstödet skulle leda till att bete på naturbetesmark skulle sjunka. Regeringskansliet konstaterar oron och kommer följa utvecklingen. Vad gäller önskemålet om att väga in miljöprestanda i urvalet för investeringsstöd hänvisade hon till processer för urvalskriterier. Vad gäller inkomna önskemål om att öka budgeten för insatser på miljöområdet, att införa vällersättning även inom kompensationsstödsområdet, att femåriga åtaganden fortsatt ska femåriga samt att fler åtgärder för att utveckla marknaden för ekologisk produktion bör vidtas, hänvisade Åsa till diskussioner inför CAP-genomförandet efter 2027.

Avslutningsvis lyftes en fråga som ställts via mejl gällande varför inte tidigare ändring om att inkludera buskar i agroforestry-definitionen har gått igenom hos kommissionen. Landsbygds- och infrastrukturdepartementet svarade att förslaget inte gick igenom vid förhandling om planändringsförslaget med kommissionen och hänvisade till kommissionen för en närmare förklaring. Kommissionen förklarade att diskussionerna om att inkludera buskar i agroforestry inte ledde fram till någon överenskommelse, men att kommissionen är öppen för att fortsätta diskussionen om det är aktuellt. Jenny Ekman (**Naturskyddsföreningen**) som ställt frågan var nöjd med att det finns en öppning för nya önskemål.

8 Nationella nätverket för GJP informerar om sin årsredovisning

Jennie Cederholm Björklund (**Nationella nätverket för GJP**) informerade om nationella nätverkets årsredovisning, ekonomi och den verksamhet som bedrivits (se bilaga 8).

Diskussion

Kerstin Rietz (**Länsstyrelsen**) undrade vilka som deltog vid AKIS-träffen, med tanke på att det är en utmaning nå ut till målgrupp och till rätt mottagare. Nationella nätverket svarade att det var många rådgivare, en del lantbrukare och många myndighetspersoner som deltog.

9 Information från Förvaltningsmyndigheten

Olof Johansson (**Jordbruksverket**) informerade om att Anna Olofsson nu är vikarierande generaldirektör för Jordbruksverket. Gällande den revision av de areal- och djurbaserade stöden (IAKS) som kommissionen granskade för ett år sedan kom en rapport i februari och ett bilateralt möte ska hållas i september. När det gäller utredningar och analyser inför CAP efter 2027 har Jordbruksverket både regeringsuppdrag och egeninitierat arbete. Regeringsuppdragen handlar bland annat om SWOT-analys där även externa parter kommer att involveras, effektiva stöd för betesmarker och slätterängar, uppföljning av en tidigare utredning om Ingen övergödning samt en undersökning om hur fler kan ansluta sig till ersättningar om skyddszoner, precisionsjordbruk etc. Vidare undersöks fördelningen av inkomststödet och definitionen av aktiv brukare samt möjliga risk- och krishanteringsstöd. En förhandsbedömning om finansieringsinstrument pågår likaså. Genom egeninitierat arbete undersöker Jordbruksverket möjliga förenklade kostnadsalternativ för projekt- och investeringsstöden. Ett kunskapsunderlag om generationsväxling kommer göras och det kommer att bli tillgängligt på Jordbruksverkets webbplats. Inom livsmedelsstrategin 2.0 finns en generell politisk inriktning och ett flertal uppdrag ges till Jordbruksverket inom ramen för strategin, bland annat att ta fram förslag på mätbara mål för svensk livsmedelsproduktion. Uppdraget ska redovisas senast den 15 oktober. Som en del av detta har Jordbruksverket bett företrädare för verksamhet eller bransch inom livsmedelskedjan att lämna förslag via en webbenkät, senast 18 juni. Ett förslag ska tas fram om kollektiva ersättningar för att underlätta för dikningsföretag. Det gäller samfälligheter med ansvar för t.ex. en å. Slutligen nämndes införandet av robusthetsstödet som är nationellt finansierat och syftar till att förbättra förmåga i kris eller krig, med stöd till kompetensutveckling och investeringar. Det har varit ett stort intresse för det stödet.

Diskussion

Kerstin Rietz (**Länsstyrelsen**) undrade om gränsdragningen mellan robusthetsstödet och stöd inom den strategiska planen. Vissa av stöden ligger ganska nära varandra och det behöver bli tydligt för att ansökningarna ska hamna rätt. Jordbruksverket höll med och pekade på att robusthetsstödet ska höja motståndskraften och att det nog går att hitta en bra gräns. Olof tog med sig frågan.

Jenny Ekman (**Naturskyddsföreningen**) framförde i fråga om risk- och krishanteringsstöd att det ofta finns försäkringslösningar för att hantera volatilitet i priser på marknaden och även för väderhändelser, men att även krisstöd har använts tidigare.

Sofia Björnsson (**Lantbrukarnas Riksförbund**) undrade om kväveklivet med anledning av att regeringen gjort uttalande om det idag. Jordbruksverket svarade att man förbereder för att lansera stödet och att personal riggats. Vidare efterfrågade Sofia vad som händer kring finansieringsinstrument. Jordbruksverket förklarade att en förhandsbedömning pågår av en upphandlad utvärderare och det återstår att se hur man ska ställa sig till det baserat på eventuella nya iakttagelser. Att utreda möjligheten är ett formellt krav om man ska införa finansieringsinstrument i CAP.

Jenny frågade även om undersökningen om aktiv brukare och om analys också görs av små brukare. Jordbruksverket svarade att man tittar på olika varianter och att det idag finns en gräns. Det är ingen lätt fråga men en analys ska redovisas. Det blir inget förslag utan snarare ett underlag.

Länsstyrelsen kommenterade att ansvarsfrågan, vem som driver företaget, är en central fråga vid generationsskifte och ägarbyte. Länsstyrelsen menade att stödet ska ges till dem som tar risker. Finansieringsinstrument är intressant i sammanhanget.

10. Information från Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Åsa Wolgast Broberg (**Landsbygds- och infrastrukturdepartementet**) informerade om att Livsmedelsstrategin 2.0 har lanserats och att det i denna bland annat står att CAP är ett viktigt verktyg. I strategin beskrivs den stora budgetsatsningen i planändring 4 och ett antal uppdrag av intresse för övervakningskommittén nämndes.

När det gäller nuvarande CAP och planändring 4 inväntas besked. Ny förordning kommer att beslutas efter sommaren. Den innehåller även ändringen från planändring 3 gällande växtföljd (GAEC 7).

Förenklingspaketet som rör CAP publicerades i mitten av maj. Frågorna ska förhandlas av rådet och parlamentet och därefter i trilog med kommissionen. Normalt tar en sådan process kring ett halvår men det kan gå snabbare. Förslagen handlar bland annat om undantag för ekologisk produktion från vissa grundvillkor, förändringar i grundvillkor 1, 2 och 4. Vidare att prestationsavslutet där enhetsbeloppen följs upp föreslås tas bort, vilket innebär mindre risk för finansiella korrigeringar. Förslag finns även om att ge stöd för nationella krav som går utöver unionslagstiftningen inom områdena djurvälstånd, klimat, miljö, eller antibiotikaresistens. Ett annat förslag gäller att upprätta en nationell plan för datadelning, vilket förväntas bli arbetssamt för den myndighet som blir ansvarig. Andra förslag är att begränsa kontroller till en gång per år, förändringar i stödet för småbrukare, möjlighet till förenklat investeringsstöd för små jordbruksföretag, utvidgad möjlighet att betala ut stöd baserat på djurenhet och per bikupa för stöd till klimat och ekologiskt samt förenklningar vad gäller planändringar. Förslagen förväntas kunna träda ikraft 2026 eller 2027. Vissa ändringar börjar gälla direkt när förordningen beslutas, t.ex. möjligen sloandet av prestationsavslut, men sådant som kräver arbete i medlemsstaterna tar längre tid.

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet arbetar även med planändring 5. Omfattningen är inte klar. Ändringar gällande pelare 1 måste träda ikraft den 1 januari 2026, vilket skapar en tidplan som gör att ÖK kommer behöver få ut material för sitt yttrande i slutet av juli. En skriftlig procedur kommer att inledas om detta, men med förlängd svarstid. Tidplanen utgår från att ÖK ska ha tre veckor på sig mot normalt två veckor.

När det gäller kommande CAP har Landsbygds- och infrastrukturdepartementet, utöver analysuppdrag till Jordbruksverket, också bett Agrifood bland annat titta på inkomststöden och på möjligheten att ge ersättning för nationell miljölagstiftning och hur det kan komma att användas på europeisk nivå. Även gränssnitt mellan marknadens och statens ansvar t.ex. för certifieringar av ekologisk produktion. Regeringskansliet har hållit två sakkund och ett antal rundabordsamtal och ytterligare fyra planeras i höst och även sittning med samiska intressen. Kommissionens förslag om ny lagstiftning för CAP och EU:s långtidsbudget kommer enligt uppgift runt den 16 juli. Det är oklart om sektorslagstiftningen kommer samtidigt som CAP eller senare. Att ha en ny strategisk plan klar till 2028 är en utmanande tidplan.

Statskontoret har tittat på djupet när det gäller lämplig lokalisering m.m. av utvärderingssektariatet, ÖK-sekretariatet, AKIS-samordningen och det nationella nätverket för GJP. Man har även granskat en förordningsstyrd fråga om finansiering av projekt som sker på stödmyndigheterna. Kortfattat kan nämnas att Statskontoret menar att lokaliseringen för de fyra funktionerna är bra, men att en utvecklingspotential finns i varierande grad, mest för AKIS och lägst för ÖK-sekretariatet. När det gäller projektmedel för egen verksamhet pågår diskussioner. Rutiner finns i tillräcklig utsträckning, men det finns en del att skriva på enligt Statskontorets utvärdering.

Diskussion

Kerstin Rietz (**Länsstyrelsen**) framförde att förenklingsförslaget kring årligt prestationsavslut och enhetsbelopp kommer att inträffa ungefär samtidigt som ändringarna som rör detta i planändring 4. Landsbygds- och infrastrukturdepartementet svarade att enhetsbeloppsändringen i planändring 4 kommer inom kort, förenklingen kommer senare.

Jenny Ekman (**Naturskyddsföreningen**) frågade om i vilken mån nya CAP synkas med restaureringsplanen som pågår parallellt. Landsbygds- och infrastrukturdepartementet svarade att dessa två processer löper tillsammans. Det framfördes också att tidplanen för yttrande om planändring 5 är svår. Åsa menade att ett alternativ är att lämna ett yttrande efter regeringsbeslutet, men då finns inget att skruva på med anledning av vad övervakningskommittén framfört. Eventuellt kan departementet lämna en mer övergripande information tidigare till den som vill.

Sofia Björnsson (**Lantbrukarnas Riksförbund**) undrade hur det går med kväveklivet. Landsbygds- och infrastrukturdepartementet förklarade att bakgrunden till den nya åtgärden är ammoniakproblematiken och ett överträdelseärende. Jordbruksverket uppgav att beslut om förordningen tas idag och träder ikraft om en månad. Stödet öppnar den 9 juli.

12 Information från EU-kommissionen

Anneli Weinholt (**EU-kommissionen**) förklarade att planändring 4 kommer att godkännas den 23 juli om hela tidsperioden för kommissionen kommer att utnyttjas. Vad gäller kommissionens förenklingsförslag nämndes: Undantag från flera grundvillkor för ekologisk produktion, möjlighet till stöd för högre nationella krav än unionskraven, utbetalning av ersättningar för ekologisk produktion och klimat baserat på djurenhet, möjlighet till krisstöd för naturkatastrofer och djursjukdomar, större flexibilitet vid planändringar för snabbare hantering. Endast strategiska ändringar föreslås kräva godkännande och övriga notifieras. MS ska svara för datum för ikraftträdande av ändringar och ÖK föreslås lämna yttrande om tiden är tillräcklig. Förenklingsförslaget ska förhandlas på EU-nivå och kommissionen hoppas på en snabb process. Beroende på när förslaget antas kan vissa av ändringarna tillämpas redan i år, medan det för övriga krävs planändring. Senare i år kommer även förenklingsförslag som rör lagstiftning utanför CAP, men även dessa kan påverka CAP, exempelvis generellt om investeringar eller statsstöd. Det kommer även förslag om EU:s långtidsbudget.

13 Övriga frågor

Information gavs från ÖK-sekretariatet att skriftlig procedur kommer att inledas under augusti avseende urvalskriterier. Kommittén har haft möjlighet att lämna förslag om detta under våren. Vidare har noterats önskemål om fördjupning om stöd till biologisk mångfald. Kommittén erbjöds att skicka förslag om ytterligare fördjupningar på kommande möten till ÖK-sekretariatet.

14 Nästa möte

Det bestämdes att nästa möte kommer att hållas digitalt den 18 november.

15 Mötets avslutande

Ordföranden tackade samtliga deltagare och avslutade mötet.

Tobias Olsson

Ordförande

Thérèse Ljungquist

Övervakningskommittén sekretariat

Protokollet har signerats, men på grund av krav på tillgänglighetsanpassning publiceras det utan namnunderskrifter på webbsidan.